

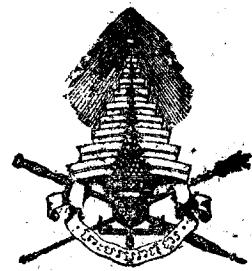


# บัญชีฉบับเบ็ดเสร็จ กรมทนายความในพระบรมมหาราชวัง

เล่ม ๑๒ แผ่นที่ ๑๘ วันที่ ๔ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ สก ๑๑๔ หน้า ๑๓๘

## สารบัญ

|                                     |               |
|-------------------------------------|---------------|
| พระราชบัญญัติว่าด้วยแบบอย่างของสยาม | หน้า ๑๓๘      |
| ส่ง อนุมัติ ยศไป พระราชทาน          | หน้า ๑๔๓      |
| ราชวิน ประชุม รัฐมนตรี              | ปกฤษฎา ราชการ |
| ต่าง ๆ                              | หน้า ๑๔๓      |
| แจ้ง ความ กระทบวง ธรรมเนียม         | หน้า ๑๔๓      |
| แจ้ง ความ กระทบวง พระคลัง           | หน้า ๑๔๔      |
| ประวัติ                             | หน้า ๑๔๕      |
| ข่าว ตาย ใน กรุง                    | หน้า ๑๔๖      |
| ข่าว ตาย หัว เมือง                  | หน้า ๑๔๖      |
| พระ ราช ทาน เพลิง                   | หน้า ๑๔๖      |
| พระ ราช ทาน หีบ ศิลา หน้า เพลิง     | หน้า ๑๔๖      |



## พระ ราช บัญญัติ

ว่าด้วย แบบ อย่าง ของ สยาม

มี พระ บรม ราช โอรส ราชการ คำ รัส เหนือ  
เกล้าฯ สั่ง ว่า แต่ ก่อน มา ของ ที่ ใช้ ใน ราชการ  
ต่าง ๆ ยัง ตา เป็น แขน อย่าง แน่ นอก ไม่  
ได้ ทรง พระ กรุณา ไป ทเกล้าฯ แต่ง กอง  
ข้า ทวง ให้ ทรง แขน อย่าง ที่ สมควร ได้

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรา  
พระราชบัญญัติไว้ เป็นแบบแผนสืบไป ให้ผู้ที่  
มีหน้าที่ต่าง ๆ ที่ต้องใช้ของนั้น ๆ ทำให้  
ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ทุกประการ

ข้อ ๑ ของบรมราชบัญญัติมหาสยามินทร์

ข้อ ๑ ของบรมราชบัญญัติมหาสยามินทร์  
นี้ พันนอกสี่แดงพันในสี่ขาว เป็นรูปโล่  
ตราแผ่นดิน มีจักรกรี ไชวักข์อยู่บน  
โล่ มหาพิไชยมงกุฎสวมบนจักรกรี มี  
เครื่องสูง ๗ ชั้นสองข้าง ในโล่ตรา  
แผ่นดินนี้ ช่องบนเป็นรูปช้างโอบรอบ  
สามเศียร พันเหลือง บอกนามสยามเหนือ  
สยามใต้ สยามกลาง ช่องล่างข้างขวานั้น  
เป็นรูปช้างเผือกพันสมุท เป็นนามสัญญา  
แห่งมลายูประเทศ ช่องล่างข้างซ้ายนั้น  
เป็นรูปกษัตริย์และทรงสองอินไชวักข์แดง  
ยอดสัญญานามมลายูประเทศ และมีแท่น  
รองโล่ แลเครื่องสูง ๗ ชั้น พันเหลือง รวม  
สัญญา นามที่หมายเหล่านี้ทั้ง สิ้น จึงเป็น  
บรมราชบัญญัติมหาสยามินทร์ สำหรับพระ  
องค์ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว  
สยามินทร์ แต่พระองค์เดียว ของรัชกาล  
ที่แห่งใด เป็นที่หมายว่าพระบาทสมเด็จพระ  
เจ้าอยู่หัวเสด็จประทับอยู่ที่นั่น รัชกาล  
ในเรือพระที่นั่งถ้าเรือรบแล้ว ต้องชัก  
ธงที่เสาใหญ่อยู่แผ่นดิน

ข้อ ๒ ของจุฬาทิปไทย

ข้อ ๒ ของจุฬาทิปไทย คือราชชวสี  
สำหรับแผ่นดินกรุงสยาม เป็นรูปช้างโอบรา

พตสามเศียรทรงเครื่องขึ้นแท่น มีมยุรถ  
แลเครื่องสูง ๗ ชั้นสองข้าง ในกลางมยุรถ  
มีอักษร จ. ป. ร. จ. พาลงกรณ์บรมราชา  
นิราชไชวักข์ เป็นพระนามาภิไธย ใน  
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่  
ยี่สิบ แต่มีจุดมงกุฎไทยหนึ่งว่าพระเกษ  
ยอดอยู่บนอักษรพระนามนั้น (ที่หมายพระ  
นามาภิไธยในมยุรถนี้ เปลี่ยนตามรัชกาล)  
ราชชวสี สำหรับใช้ชักขึ้นในพระมหานคร  
เวลาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มิได้  
ทรงประทับอยู่ในพระบรมมหาราชวัง แล  
ใช้เป็นราชชวสีสำหรับพลหลวง ที่เรียก  
ว่าทหารกรมต่าง ๆ ถ้าทหารกรมหนึ่ง  
กรมใดจะไปราชการสงคราม แต่พระบาท  
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มิได้เสด็จพระราช  
ดำเนินในกองนั้น ต้องใช้ธงนี้เป็นที่หมาย  
สำคัญแทนพระองค์ ถ้าเวลาที่ออกขึ้นแถว  
รบเสด็จ ถ้าเจ้านายต่างประเทศ ให้เป็น  
เกียรติยศเท่านั้น

ข้อ ๓ ของเขาวราชชวสี

ข้อ ๓ ของเขาวราชชวสี สำหรับราช  
ตระกูลนั้น เหมือนอย่างของบรมราชชวสี  
คือมีโล่ตราแผ่นดินแลจักรกรี ยกแต่  
มหาพิไชยมงกุฎเครื่องสูงแท่น แลพณน้ำ  
เงินเท่านั้น สำหรับชักขึ้นที่เสาใหญ่  
ในเรือรบ แลเรือพระที่นั่งลำหนึ่งลำใด ซึ่ง  
ราชตระกูลพระองค์นั้น ได้เสด็จไปโดย  
ราชอิริยยศทางราชการ เป็นที่หมายว่า  
ราชตระกูลนั้นอยู่บนเรือรบ ถ้าเรือพระ

ที่หนึ่งลำดับนี้ ของเขาวราช ขวซันนี้ จำเพาะ  
 ใช้ได้แก่ พระบรมราชเทวี พระราชเทวี  
 พระราชโอรส พระราชธิดา ของ พระ  
 เจ้าแผ่นดิน แลพระบรมวงษ์ กรมสมเด็จพระ  
 กรมพระ กรมหลวง กรมขุน กรมหมื่น  
 แลพระองค์เจ้า ใน พระบรมมหาราชวังแผ่นดิน  
 ซึ่งมี ราชอิศริยยศ สมควรที่จะรับสวดอย่าง  
 หลวง ในเรือรบทหาร ขึ้นพลวแลบึง สลุดา ๒๑  
 ๓๓ ทหารบกขึ้น แลวคลี่ของ จาซาธิปไตย ของ  
 ไชยเฉลิมพล แตร เป้า เพลงสรรเสริญบารมี  
 ถวายคำนับ เป็นเกียรติยศเท่านั้น ราช ตระ  
 กุธ นอกนั้น ถ้ามี ราชการไป ต้องได้  
 พระบรมราชา นุญาต เป็น การ พิเศษ ก่อน  
 จึง ใช้ของ เขาวราช ขวซันนี้ สำหรับ พระองค์ ใด

ข้อ ๔ ของไชยเฉลิมพล

ข้อ ๔ ของไชยเฉลิมพล ฟัน ของ เป็น ส  
 ต่าง ๆ ตามแต่ทหาร จะเห็นสมควร แต่  
 ที่ มุม ข้างบนมี แพร แกรง เป็น รูปของ โศ  
 หนึ่งใน หกส่วน ของ ของใหญ่ มีรูป ข้างเผือก  
 ทรวง เครื่องขึ้นแทน ที่ ฟัน ของนอก จาก ของข้าง  
 ที่ มุม มี ตรา สำหรับ กองทหารนี้ เป็น ของ  
 สำหรับใช้ เมื่อ มี การ รัยเสด็จ ในเวลา พระ  
 ราชพิธีใหญ่ แล สำหรับเกียรติยศ ตาม ซึ่ง จะ  
 ไปรบเกล้า หารับ แล เมื่อ กอง ทหาร จะ ไป  
 ปรวย ศักดิ์ ก็ ใช้ ของนี้ ไป ใน กอง ทักษิ้วย

ข้อ ๕ ของข้างเผือกทรวงเครื่องขึ้นแทน

ข้อ ๕ ของข้างเผือกทรวงเครื่องขึ้นแทน  
 ที่ มุม ของ ข้างบนมี ได้ ตรา แผ่นดิน แลมี

จักรกรีมงกุฎ ข้างบนนั้น สำหรับราชทูต  
 ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัว แลข้า  
 หลวงใหญ่ไปราชการ พิเศษ ซึ่งผู้รับราช  
 ราชการ ไปนั้น อยู่ในสถานตำแหน่ง ผู้ที่  
 แทน พระองค์ พระเจ้าแผ่นดิน ฤ็ผู้แทน  
 คอเวอนเมนต์ จึง จะ ใช้ได้ เป็น ที่หมาย ยศ  
 ของผู้รับราชการนั้น ซักชั้นที่เสนา

ข้อ ๖ ของข้างเผือกทรวงเครื่องขึ้นแทน

ข้อ ๖ ของข้างเผือกทรวงเครื่องขึ้นแทน  
 ที่ มุม ข้างบนมี ได้ ตรา แผ่นดิน สำหรับ กอง สล  
 ประจำ ราชการ ต่าง ประเทศ

ข้อ ๗ ของข้างเผือกทรวงเครื่องขึ้นแทน

ข้อ ๗ ของข้างเผือกทรวงเครื่องขึ้นแทน  
 ที่ มุม ของ ข้างบนมี วง ชาว กลมโต หนึ่งในสี่  
 ส่วน ของ วงกว้างแห่ง ของนี้ ใน กลาง วงมี ตรา  
 ตำแหน่ง ของผู้ซึ่งไปราชการนั้น ถ้า เป็น ผู้ว่า  
 ราชการ เมืองก็ ให้ ใช้ ตรา นามเมือง ใน วง นั้น

ข้อ ๘ ของข้างเผือกทรวงเครื่องขึ้นแทน

ข้อ ๘ ของข้างเผือกทรวงเครื่องขึ้นแทน  
 ที่ มุม ของ ข้างบนมี จักร สำหรับ ซัก ท้าย เรือ  
 พระที่นั่ง แล เรือรบ หลวง

ข้อ ๙ ของเกด

ข้อ ๙ ของเกด เป็นรูปข้างเผือกทรวงเครื่อง  
 ขึ้นแทน ฟัน ของ นั้น สี ขาว สำหรับ ซัก ชั้น ที่ นำ  
 เรือรบ แล เป็น ของ สำหรับ หมาย ยศ แม่ทัพเรือ  
 ตำแหน่ง ที่ นาย พลเรือ เอก ซัก ชั้น ที่ เสา  
 ใหญ่ ตำแหน่ง ที่ นาย พลเรือโท ซัก ชั้น ที่  
 เสา หน้า ตำแหน่ง ที่ นาย พลเรือตรี ซัก ชั้น ที่  
 เสาท้าย

ข้อ ๑๐ ของทาง แขวง แชว

ข้อ ๑๐ ของทาง แขวง แชว ข้าง ตัก พน

แดง กลาง เป็น วง จักร สีขาว ๔ ดวง ข้าง  
ปลายทาง แขวง แชว นั้น สีขาว สำหรับหมาย  
ตำแหน่ง ยศ นายพลเรือเอก ชักชุน ที่เสา  
ใหญ่ มี จักร ๔ ดวง ตำแหน่ง ยศ นายพลเรือโท  
มี จักร ๓ ดวง ตำแหน่ง ยศ นายพลเรือตรี มี  
จักร ๒ ดวง ตำแหน่ง ยศ นายพลเรือจัตวา มี  
จักร ๑ ดวง

ข้อ ๑๑ ของทาง จรเข้

ข้อ ๑๑ ของทาง จรเข้ ข้าง ตัก พน แดง

กลาง เป็น วง จักร สีขาว ๔ ดวง ข้าง ปลาย  
สี ขาว ยาว ๓๖ ฟุต กว้าง ๖ นิ้ว สำหรับ ใช้  
ใน เรือรบ ทั้งหลาย เป็น ที่หมาย ยศ ตำแหน่ง  
ผู้บังคับการดังนี้ ตำแหน่ง ที่ นายเรือเอก มี  
จักร ๔ ดวง ตำแหน่ง ที่ นายเรือโท มี จักร ๓ ดวง  
ตำแหน่ง ที่ นายเรือตรี มี จักร ๒ ดวง ตำแหน่ง  
ที่ นายเรือจัตวา มี จักร ๑ ดวง

ข้อ ๑๒ ของนำร่อง

ข้อ ๑๒ ของนำร่อง ของ กรมสยาม เป็น

รูปข้าง เลื่อน เปล่า พน แดง ขอบนอกขาว  
ทั้ง ๔ ด้าน สำหรับชัก ขอบ เป็น ที่หมาย  
ชักชุน ที่ ไค นำร่อง อยู่ที่ นั้น

ข้อ ๑๓ ของชาติสยาม

ข้อ ๑๓ ของชาติสยาม เป็น รูปข้าง เลื่อน

เปล่า พน แดง ใช้ ในเรือกำปั่นแลเรือทั้งหลาย  
ของ พ่อค้า เรือกำปั่นแลเรือต่าง ๆ ของ  
ไปรเวคทั่วไปใน ชาวสยาม  
ประกาศมา แต่ พระที่นั่ง จักรกรั มหา

บรรสาท ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม รัตนโกสินทร  
ศักราช ๑๑๐ เป็นวันที่ ๘๕๓๖ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

สาระ ยาน  
( ใน พระราชบัญญัติ )

- ที่ ๑ ของบรมราชธิราช มหาสยามินทร์  
สำหรับ พระบาท สมเด็จพระเจ้า อยู่หัว
- ที่ ๒ ของ จาหาชิป ไทย คือ ราช ราช  
สำหรับ แผ่นดิน กรุง สยาม
- ที่ ๓ ของ เยาว ราช ราช สำหรับ ราช  
ตระกูล
- ที่ ๔ ของ ชาย เกลิม พล สำหรับ กอง ทหาร
- ที่ ๕ ของ ข้าง เลื่อน ทรวง เครื่อง ยัน แทน  
สำหรับ ผู้แทน พระองค์ พระเจ้าแผ่นดิน  
ญาติ แทน กอ เรอ น เมนต์
- ที่ ๖ ของ ข้าง เลื่อน ทรวง เครื่อง ยัน แทน  
สำหรับ กงสัด ประจำ ราชการ ต่าง ประเทศ
- ที่ ๗ ของ ข้าง เลื่อน ทรวง เครื่อง ยัน แทน  
สำหรับ ผู้ซึ่ง ไปราชการ แล ผู้ว่าราชการ เมือง
- ที่ ๘ ของ ข้าง เลื่อน ทรวง เครื่อง ยัน แทน  
สำหรับ เรือ พระที่นั่ง แล เรือรบ หลวง
- ที่ ๙ ของ เกลด สำหรับ ยศ แม่ทัพ เรือ
- ที่ ๑๐ ของทาง แขวง แชว สำหรับ หมาย  
ตำแหน่ง ยศ นายพลเรือ
- ที่ ๑๑ ของทาง จรเข้ สำหรับ ใช้ ในเรือรบ  
ต่าง ๆ เป็น ที่หมาย ยศ ตำแหน่ง ผู้บังคับการ
- ที่ ๑๒ ของ ข้าง นำ ร่อง สำหรับ เป็น ที่  
หมาย ชักชุน ที่ ไค นำร่อง อยู่ที่ นั้น
- ที่ ๑๓ ของ ข้าง ชาติ สยาม สำหรับ ใช้  
ในเรือ ไปรเวค ทั่วไป

พระราชบัญญัตินี้ โปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์  
เย็บเล่ม มี ตัวอย่าง ครบถ้วนแล้ว แต่  
ยังไม่ ได้ ประกาศ ใน ราชกิจจานุเบกษา  
จึง นำ มา ลง ใน แผ่น นี้

สั่ง อนุมัติ บัตร ไป พระราชทาน

ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ กระทรวง  
ว่าการ ต่าง ประเทศ สั่ง อนุมัติ บัตร ไป พระ  
ราชทาน โดย พระบรมราชานุญาต ให้ มี ส  
เตอร์เอก เว็ท เวธ นัน เกลด เลก เป็น ไวซ กงสุล  
เขมร รวด ของ กรุง อเมริกา ที่ กรุง เทพ  
มหานคร อนุมัติ บัตร ลง วันที่ ๑๗ มิถุนายน  
๑๙๑๔

ราย วัน ประชุม รัฐมนตรี  
ปรึกษา ราช การ ต่าง ๆ

วันที่ ๓๐ กรกฎาคม วัน ทน โทสินทร์ ศักดิ์ ๑๑๔  
รัฐมนตรี ชุมชุม กัน ณ ศาลา รัฐมนตรีสภา ใน  
พระบรมมหาราชวัง มี เสนาบดี กระทรวง มร  
ชากร เป็น ประธาน ปรึกษา ราช การ คือ  
๑ พระราช บัญญัติ โรงแจ้ง นำ ปรึกษา ครั้ง  
ที่ ๒ ที่ ประชุม ปรึกษา ทรวง แก่ ทลอก  
หมวก ที่ ๑ มาตรา ๖  
๒ กรรมการ ต่าง ๆ แจ้ง รายงาน คือ  
(๑) กรรมการ ทรวง ร้าง พระ ราช บัญญัติ  
เสน เรือ ใน ท้องน้ำ แจ้ง รายงาน ว่า กรรมการ  
ทรวง ได้ นัด ประชุม กัน ทรวง ร้าง พระ ราช  
บัญญัติ วันที่ ๑ สิงหาคม

(๒) กรรมการ ทรวง ร้าง พระ ราช บัญญัติ  
ย่อ แร่ แจ้ง รายงาน ว่า จะได้ นัด ประชุม  
กรรมการ ทรวง ร้าง พระ ราช บัญญัติ ต่อ ไป  
ในวันที่ ๑ สิงหาคม

(๓) กรรมการ ทรวง ข้าราชการ พระ อัยการ  
แจ้ง รายงาน ว่า จะได้ นัด ประชุม กรรมการ  
ในวันที่ ๑ สิงหาคม

(๔) กรรมการ ทรวง ร้าง พระ ราช บัญญัติ  
ลูก ชุน สามัญ แจ้ง รายงาน ว่า ยัง ไม่มี กำน  
หนด นัด ประชุม กรรมการ ทรวง ร้าง เป็น ประ  
ธาน ประชวร อยู่

(๕) กรรมการ ทรวง แก่ พระ ราช บัญญัติ  
อากร การ พนัน แจ้ง รายงาน ว่า กรรมการ  
ยัง เก็บ รวบรวม ประกาศ แล พระ ราช บัญญัติ  
เก่า ใหม่ ที่ เก็บ ขวาง กัน อยู่ แล้ว จึง จะได้ นัด  
ประชุม กรรมการ

(๖) กรรมการ ทรวง ร้าง พระ ราช บัญ  
ญัติ ที่ ทิน แจ้ง รายงาน ว่า ได้ ประชุม กรรมการ  
ครั้ง หนึ่ง ปรึกษา กัน ด้วย ใจ ความ ซื่อ  
ค้น ของ พระ ราช บัญญัติ นั้น เป็น อัน ตก  
ลง กัน แล้ว

พระยา ศรี สุนทร ไหวหา  
สภา เลขานุการ

แจ้ง ความ กระทรวง ธรรมการ

แผนก สังฆ การ

พระครู ศรี นพังค สังวร (เทียน) วัด รุจา  
ทิศ น ธรรม สภาราม เกาะ สีซัง เข็ม เป็น เจ้า  
อธิการ อยู่ วัด เกาะ สีซัง เมื่อ วัน ทน โทสินทร์  
ศักดิ์ ๑๑๔ ทรง พระ กรุณา โปรด ให้ เป็น พระครู ศักดิ์